

Sygn. akt III AUa 707/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 lutego 2015 r. w Ł.

sprawy **Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O.** przy udziale zainteresowanych K. M. i Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 7 marca 2014 r., sygn. akt: V U 910/13,

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 707/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że podstawa wymiaru składek za ubezpieczonego K. M., jako pracownika płatnika składek - (...) w O. – równa się kwotom wyszczególnionym w załączniku do decyzji.

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, że w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za K. M., jako pracownika (...) w O., w okresach 02-12/2008, 01-12/2009, 01-12/2010, 01-12/2011 i 01-09/2012, winien być uwzględniony również przychód jaki osiągnął on z tytułu umowy zlecenia jaką zawarł z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M., a która była realizowana na rzecz jego pracodawcy.

Z takim rozstrzygnięciem sprawy nie zgodził się Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w O.. W odwołaniu z dnia 03.06.2013r. zarzucił organowi rentowemu, że przepis art. 8 ust. 2a „ ustawy systemowej „ nie obejmuje swoim zakresem lekarzy świadczących na rzecz pracodawcy usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej. Reprezentujący odwołującego pełnomocnik, wniósł o zawieszenie postępowania w sprawie powołując przepis art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz podnosząc, że złożył w trybie postępowania administracyjnego wnioszek o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie, argumentując jak dotychczas.

Działając na podstawie przepisu art. 477¹¹ § 1 i 2 k.p.c., wezwał Sąd do udziału w sprawie, w charakterze zainteresowanych K. M. oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M..

Wyrokiem z dnia 7 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji oraz zasądził od odwołującego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Za podstawę rozstrzygnięcia sąd pierwszej instancji przyjął następujące ustalenia faktyczne.

K. M. jest lekarzem - ginekologiem, od 1995r. zatrudnionym w (...) w O., obecnie na stanowisku ordynatora oddziału ginekologicznego. Prowadzi też prywatną praktykę lekarską.

W dniu 31.10.2007r. (...) w O. zawarł z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M. „umowę na udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i położnictwa„. Zgodnie z jej treścią przyjmujący zamówienie zobowiązał się do samodzielnego, bez nadzoru i kierowania ze strony zamawiającego, udzielenia w (...) w O. specjalistycznych świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii i położnictwa, na rzecz Oddziału (...) Położniczego oraz według potrzeb w Izbie Przyjęć, a także w ramach konsultacji ginekologiczno - położniczych na rzecz innych oddziałów Szpitala. Dla realizacji umowy, udzielający zamówienia zobowiązał się zapewnić dostęp do tych środków znajdujących się w jego dyspozycji, które są niezbędne do prawidłowego wykonywania specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, a w szczególności : pomieszczeń, sprzętu i aparatury medycznej, leków, płynów infuzyjnych, krwi i środków krwiozastępczych, transportu medycznego, dokumentacji medycznej, a także personelu medycznego o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.

Dla realizacji przedmiotowej umowy, zawarł Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M. z Indywidualną (...) prowadzoną przez K. M., „umowę na udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i położnictwa”, której treść, w swoich najistotniejszych postanowieniach, jest kopią umowy jaką (...) w O., zawarł z SPZOZ w M.. Obowiązywała ona w okresach określonych treścią zaskarżonej decyzji i dotyczyła świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii i położnictwa na Oddziale G. - Położniczym Szpitala w O.. W praktyce obejmowała zaś świadczenie usług medycznych poza normalnymi godzinami ordynacji szpitala (tzw. dyżury lekarskie).

Od osiągniętych z tego tytułu przez K. M. przychodów SPZOZ w M. naliczał i odprowadzał składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. W pierwszej kolejności podniesiono, że co do zasady, poza sporem pozostawał całokształt okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, że Szpital w O. zawarł z podmiotem - Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Miejsko - Gminnego Ośrodka (...) w M. umowę, na mocy której przekazał temu podmiotowi wykonywanie niektórych świadczeń medycznych, na wymienionym w umowie oddziale. Poza sporem pozostaje też, że K. M. będąc pracownikiem Szpitala, był jednocześnie związany umową zlecenia z SPZOZ w M., a swoje usługi faktycznie świadczył na rzecz swojego pracodawcy. Taki stan rzeczy nie był kwestionowany przez strony niniejszego postępowania, a w szczególności przez odwołujący się szpital. Podmiot ten nie

kwestionował nadto wysokości podstawy wymiaru składek za okresy te występujące, a wyszczególnione w załączniku do decyzji z dnia 29.04.2013r.

Spór, jaki zaistniał w sprawie został zatem sprowadzony do kwestii interpretacji przepisów ustawy z dnia 13.10.1998r. „o systemie ubezpieczeń społecznych” (tekst jedn. z roku 2013, poz. 1442, ze zm.), a zwłaszcza oceny, czy odwołujący się szpital jest płatnikiem składek za swojego pracownika K. M. również z tytułu umów jakie zawarł on z innym podmiotem, a której przedmiotem było świadczenie usług medycznych na rzecz szpitala.

W myśl art. 6 ust. 1, pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej pracownicy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu. W myśl art. 8 ust. 1 ustawy, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Zgodnie zaś z brzmieniem ust. 2 „a” tego przepisu, za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarł z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W judykaturze prezentowane jest jednolite stanowisko, że pojęcie „pracownika” w rozumieniu powyższego unormowania, ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 k.p. i art. 22 § 1 k.p.) i obejmuje również osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno - prawnych lub umów do których stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, w sytuacji, gdy umowę tę zawarły z pracodawcą z którym pozostają w stosunku pracy lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilno - prawna została zawarta z osobą trzecią. (por. m.in. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 26.01.2012r. III UK 64/11, LEX nr 1215455, uzasadnienie wyroku SN z dnia 18.10.2011r. III UK 22/11, OSNP 2012/21- 22/266 lub LEX nr 1103619, uchwała SN z dnia 02.09.2009r. II UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46 oraz wyroki SA w Rzeszowie z dnia 11.10.2012r. III AUa 711/12, LEX nr 122345, z dnia 23.08.2012r. III AUa 647/12, LEX nr 1216383).

Objęcie definicją pracownika - oczywiście dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych - nie tylko pracowników w znaczeniu, jakie pojęciu temu nadają przepisy kodeksu pracy - ale także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilno - prawnych, oznacza jednoczesne rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wpływa na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust. 2a objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilno - prawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie, występujących wobec siebie w roli pracodawcy - zleceniodawcy i pracownika - zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy (zleceniobiorcy itp.) w ramach umowy łączącej pracodawcę z ową osobą trzecią (zleceniodawcą i inną w rozumieniu prawa cywilnego) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku, to w istocie pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika - zleceniobiorcę.

Z takim przypadkiem mamy do czynienia w sprawie przedmiotowej. Zainteresowany K. M. wykonywał usługi medyczne w swoim miejscu pracy, na oddziale, którym jako ordynator kierował. Odbiorcą tych usług był jego pracodawca, a nie zleceniodawca. Zainteresowany miał dostęp do środków i pomieszczeń znajdujących się na terenie szpitala, niezbędnych do wykonywania działalności w zakresie świadczonych usług, korzystał przy tym ze wsparcia personelu medycznego tam pracującego. Skoro więc zgodnie z art. 8 ust. 2a pojęcie pracownika rozszerza się na jego dalszą aktywność wykonywaną na podstawie umowy cywilno - prawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, to zgodnie z wykładnią literalną tego przepisu należy uznać, że K. M. także w zakresie czynności wynikających z zawartej umowy cywilno - prawnej, dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych, jest pracownikiem. Podstawowym tego skutkiem jest objęcie go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi oraz na podstawie przepisu art. 66 ust. 1 lit. „e” ustawy z dnia 27.08.2004r. „o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych” (Dz.U. z 2008r., Nr 164, poz. 1027, ze zm.), również ubezpieczeniem zdrowotnym.

Jak wynika z art. 4 pkt 2 lit „a,” ustawy systemowej, płatnikiem składek za pracownika jest pracodawca. Skoro więc art. 8 ust. 2 „a” tej ustawy, rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność wykonywaną na podstawie m.in. umowy zlecenia czy umowy o dzieło, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, to zgodnie z wykładnią literalną tego przepisu należy uznać, że także w zakresie czynności wynikających z zawartej umowy cywilno - prawnej, należy uznać go (na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych) za pracownika. Za taką wykładnią przemawia również treść art.

18 ust. 1 „a” ustawy, wedle którego w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2 „a”, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia. Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem tych składek jest pracodawca, a przychód z tytułu realizacji na jego rzecz umów cywilno - prawnych, jedynie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy.

Wymaga w tym miejscu wyjaśnić skarżącemu, że objęcie definicją pracownika (dla potrzeb ubezpieczeń społecznych), nie tylko pracowników w znaczeniu jakie pojęciu temu nadają przepisy K. pracy, ale także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilno - prawnych, oznacza jednoczesne rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Tytułem tym przestaje być jedynie stosunek pracy, a staje się nim szersza więź prawna między pracownikiem i pracodawcą, bądź jak w sprawie przedmiotowej, między pracodawcą, pracownikiem i osobą trzecią. Wprowadzając do ustawy systemowej regulację art. 8 ust. 2 „a”, nie miał ustawodawca na celu objęcie powszechnym systemem ubezpieczeń również tej grupy zawodowej, gdyż poza wykonawcami dzieła, osoby takie są już mocy art. 6 ust. 1 pkt 4 „ ustawy systemowej „ podmiotami obowiązkowych ubezpieczeń; emerytalnego i rentowego. W konsekwencji, wspomniane umowy cywilno - prawne nie stanowią samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika. Nie mamy też do czynienia ze zbiegiem tytułów ubezpieczenia społecznego, o jakim mowa w art. 9 „ ustawy systemowej”. Norma art. 8 ust. 2 „a” wykreowała nie tylko szerokie pojęcie „ pracownika„, ale także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tytułem tym jest łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy. Sąd Najwyższy przyjmuje zatem, że umowy cywilno - prawne wymienione w art. 8 ust. 2 „a” ustawy systemowej nie stanowią samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. (SN z dnia 18.10.2011r. III UK 22/11 oraz z dnia 11.05.2012r. I UK 5/12). Nie było więc, wbrew stanowisku pełnomocnika odwołującego, konieczności prawnej dla zaistnienia odrębnej decyzji, o objęciu K. M. obowiązkowym ubezpieczeniem z tytułu realizacji na rzecz szpitala umów cywilno - prawnych, a która winna poprzedzać decyzję zaskarżoną.

Nie zaistniała więc potrzeba hamowania biegu sprawy niniejszej, dlatego Sąd wniosek pełnomocnika odwołującego w przedmiocie zawieszenia postępowania oddalił.

Nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut odwołującego, jakoby o bezpodstawności obciążania go obowiązkiem naliczenia i odprowadzenia za K. M. składek, również z tytułu realizacji umów o charakterze cywilno - prawnym, miał stanowić również brak możliwości prawnej powzięcia przez niego wiedzy na temat wysokości osiągniętych przez K. M. przychodów. W literaturze wskazuje się na możliwość zawierania w umowach pracodawców z pośrednikami postanowień umożliwiających wyodrębnienie wynagrodzenia wypłaconego z racji wykonywania pracy na rzecz pracodawcy. O tym, że nie można kwalifikować jako naruszenia konstytucyjnych gwarancji w zakresie ochrony danych osobowych oraz obrazy dóbr osobistych, zasięgania przez pracodawcę wiedzy o przychodach pracownika dla realizacji ustawowych obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych, a także pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2”a „ ustawy systemowej wypowiedział się również SN w wyroku z dnia 18.10.2011 r. III UK 22/11.

Za nie merytoryczny, w ocenie Sądu Okręgowego, zważywszy na treść zaskarżonej decyzji, należy uznać również zarzut pełnomocnika odwołującego, a dotyczący nieprawidłowości jakich miał dopuścić się organ rentowy, który na zlecenie Sądu określił różnicę w wysokości składek uiszczonych za K. M., a tych - należnych, przy uwzględnieniu w jej podstawie przychodów jakie osiągnął on również z tytułu realizacji na rzecz Szpitala umów cywilno - prawnych. Zobowiązanie jakie nałożył Sąd na organ rentowy w tym zakresie, miało bowiem jedynie na celu określenie wartości przedmiotu sporu, a to na potrzeby rozstrzygnięcia w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Gdyby zaś faktycznie, jak zauważa pełnomocnik odwołującego, chociaż bez bliższego wyjaśnienia stawianego zarzutu, wyliczenie to nie uwzględnia faktu „nastąpienia zmian wysokości składki rentowej”, to z pewnością należy uznać, że wartość przedmiotu sporu w sprawie przedmiotowej mieści się w granicach pozwalających Sądowi na prawidłowe rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego stron.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, zaś odwołanie od niej pozbawione jest słuszności co skutkowało jego oddaleniem o czym orzeczono na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego, orzeczono zaś na podstawie przepisu art. 98 i nast. k.p.c. oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. „w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu „ (Dz.U. z roku 2013, poz. 490).

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją odwołujący zarzucając naruszenie:

- naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych

- naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art.6 kc

- naruszenie przepisów prawa procesowego w szczególności art. 233 k.p.c. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów polegającej na nieuprawnionym przyjęciu, że zainteresowani w sprawie podpisali umowy o udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Miejsko- Gminnego Ośrodka (...) w M., jako osoby fizyczne, mimo, że umowy te były zawierane jako podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, że zainteresowani nie wykonywali umowy cywilno-prawnej jako podmioty gospodarcze prowadzące działalność.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie przez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz (...) w O. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia prawa procesowego apelujący sformułował zarzut naruszenia jednego przepisu prawa procesowego tj. art. 233 kpc. Istota wskazanego zarzutu sprowadza się do postawienia przez apelującego tezy, iż sąd pierwszej instancji wydając zaskarżony wyrok nie uwzględnił, że zainteresowany K. M. zawierał i wykonywał umowy o udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych z Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko- Gminnego Ośrodka (...) w M. jako podmiot gospodarczy prowadzący działalność a przyjął, że zainteresowany zawierał i wykonywał wskazane umowy jako osoba fizyczna. W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut ten uznać należy za chybiony bowiem, jak to wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, co zresztą przyznaje apelujący w treści apelacji, Sąd Okręgowy ustalił, iż K. M. zawarł umowę na udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i położnictwa z Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko- Gminnego Ośrodka (...) w M. jako osoba prowadząca Indywidualną (...). Tak więc okoliczność, iż K. M. w ramach prowadzonej prywatnej praktyki lekarskiej zawarł wskazaną umowę nie była sporna między stronami procesu jak też została uwzględniona przez sąd pierwszej instancji przy wyrokowaniu.

Wobec niezasadności zarzutów apelacji w zakresie naruszenia prawa procesowego Sąd Apelacyjny ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji przyjmuje za własne.

Przechodząc zaś do oceny materialno-prawnej wskazać należy, iż Sąd Okręgowy nie naruszył również przepisów prawa materialnego.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była prawidłowość decyzji organu rentowego, określająca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanego K. M. jako pracownika Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. za okres od lutego 2008r. do września 2012r., w szczególności uwzględnienie w podstawie wymiaru składek za wskazany okres, poza wynagrodzeniem wypłacanym zainteresowanemu przez apelującego pracodawcę z tytułu stosunku pracy, także wynagrodzenia jakie uzyskał on z tytułu wykonania na rzecz apelującego pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim tj. Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko-Gminnego Ośrodka (...) w M..

Sąd Okręgowy uznał, że kwoty wypłacone formalnie przez Samodzielny Publiczny ZOZ Miejsko-Gminnego Ośrodka (...) w M. winny być uwzględnione w podstawach wymiarów składek, których opłacenie obciąża apelującego, a nadto, że organ rentowy prawidłowo ustalił wysokość tak uaktualnionych podstaw wymiaru. Apelujący zakwestionował w treści apelacji prawidłowość postępowania organu rentowego, który wydał decyzję ustalającą podstawy wymiaru składek dla zainteresowanego za sporny okres bez uprzedniego przesądzenia w odrębnej decyzji czy zainteresowany z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej nie ze swym pracodawcą, lecz z podmiotem trzecim w ogóle podlega owym ubezpieczeniom i kto w tym przypadku jest płatnikiem owych składek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut ten należy uznać za bezzasadny, bowiem w takiej sytuacji jak rozpoznawana mamy do czynienia z podleganiem jedynie z tytułu pracowniczego w ujęciu szerokim i problemem jest jedynie określenie podstawy wymiaru. Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek. Jest zatem władny w decyzji określić, że dana osoba podlega ubezpieczeniom społecznym z danego tytułu, a płatnikiem jest określony podmiot, jaka jest podstawa wymiaru składki i przez to jaka jest jej wysokość. Regulacja zawarta w art. 83 cyt. wyżej nie wyklucza także wydania jednej decyzji przesądzającej kilka kwestii. Zawiera ona wtedy kilka elementów, z których każdy podlega badaniu przez Sąd. Z treści przedmiotowej decyzji, w połączeniu z uzasadnieniem, można wyczytać, że organ rentowy stwierdził, iż zainteresowanego należy traktować jako pracownika także gdy chodzi o wykonywaną przez niego pracę formalnie wynikającą z zawartej umowy cywilnoprawnej z Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko-Gminnego Ośrodka (...) w M. a uzyskiwane wówczas wynagrodzenie należy doliczyć do podstawy wymiaru jako wynagrodzenie równorzędne z pensją pracownika. Wskazywanie przez apelującego na konieczność wstępnego przesądzenia na podstawie jakiego tytułu zainteresowany podlega ubezpieczeniom jest o tyle nieuprawnione, że ustawa systemowa nakazuje traktowanie osoby, która w ramach umowy cywilnoprawnej wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy za pracownika, a uzyskany stąd przychód uwzględnić przy wyliczeniu podstawy wymiaru składek. A przecież taki pracownik jest już zgłoszony do ubezpieczeń społecznych właśnie z powodu zatrudnienia pracowniczego. W takiej sytuacji decyzja określająca podstawę wymiaru z uwzględnieniem owego „dodatkowego” wynagrodzenia jest właściwie skomponowana i zawiera wszelkie elementy potrzebne do jej kontroli. Zwiększenie wymiaru składek w ramach tego samego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym nie stanowi samodzielnej podstawy do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych. Nie ma zatem potrzeby wydania w tym zakresie decyzji. Co do zaś samej prawidłowości rozstrzygnięcia, że zainteresowany winien być traktowany jak pracownik apelującego także z tytułu świadczenia pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko-Gminnego Ośrodka (...) w M., a uzyskany w ten sposób dochód winien być uwzględniony w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy i że płatnikiem jest Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w O., to Sąd Apelacyjny zaznacza, że w pełni aprobuje argumentację Sądu Okręgowego. Sąd Najwyższy w przywołanej już w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uchwalę z dnia 2 września 2009 r. (II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46; patrz też II UK 279/13 i tam przywołane orzecznictwo jak również II UK 449/13) wskazał, że

pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Sąd Najwyższy argumentował, że art. 8 ust. 2a nakazuje uważać za pracownika, w rozumieniu ustawy, także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Zatem pracownikiem jest się i wówczas, gdy praca jest świadczona na podstawie umowy z osobą trzecią, ale w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Także bowiem i wtedy, mimo, że osoba ta (pracownik) zawarła umowę o dzieło z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Zaznaczono dalej, że podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika (art. 6 ust.1 pkt 1 , art. 11 ust. 1 I art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Przechodząc do sedna sprawy Sąd Najwyższy zauważył, że także w przypadku, gdy umowa cywilnoprawna jest zawarta nie bezpośrednio z pracownikiem, ale z osobą trzecią i dopiero ten „zewnątrzny” podmiot zawiera umowę cywilnoprawną z pracownikiem, to jednak pracodawca jest płatnikiem składek, pomimo, że fizycznie wynagrodzenie wypłaca ów podmiot trzeci. Sąd Najwyższy wskazał, że za taką interpretacją przemawia to, że art. 8 ust. 2a nakazuje traktować takiego zainteresowanego jako pracownika swego pracodawcy, a dla pracownika, zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy, płatnikiem jest właśnie pracodawca. Zwrócić uwagę trzeba również na art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Skoro płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, to pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. W przypadku zaś jaki zaistniał w niniejszej sprawie tj. swoistego trójkąta umów, to że płatnikiem winien być pracodawca znajduje swe umocowanie także i w tym, argumentował Sąd Najwyższy, że to na jego rzecz praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona, i to on uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Celem takiej regulacji było, co podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 kwietnia 2014 r. (II UK 399/13 LEX nr 1458679), po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Tym samym dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą, także w zakresie określenia osoby płatnika składek. Wskazać tutaj można również na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2014. II UK 482/13 LEX nr 1475268 gdzie Sąd Najwyższy, podtrzymując

dotychczasowa linia orzecnicza wskazuje na cel regulacji zawartej w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu podniesiono, iż skoro pierwsza sytuacja z art. 8 ust. 2a, czyli gdy pracownik pracuje dodatkowo na podstawie umowy cywilnej zawartej ze swoim pracodawcą, stanowi odpowiedź na nadużycia sprzeczne z ochroną zatrudnionego (choćby w zakresie czasu pracy, problemu nadgodzin), to również sytuacja druga, czyli ujęta w drugiej części przepisu, nie może być oderwana od pierwszej, albowiem dopiero wówczas regulacja może być oceniona, jako całościowa ze względu na cel zakładany przez ustawodawcę. W przeciwnym razie, jak pokazuje praktyka, bez większych problemów można by wyłączyć pierwszą regulację, właśnie przez zatrudnianie do pracy na rzecz pracodawcy przez podmioty trzecie. Nieuprawniona jest więc teza, że art. 8 ust. 2a dotyczy tylko i wyłącznie dodatkowych umów zwartych przez pracodawcę z własnym pracownikiem.

Jak już wspomniano Sąd Apelacyjny w pełni podziela zaprezentowany wyżej pogląd i ich uzasadnienie. Warunki te są przy tym w pełni spełnione w niniejszej sprawie, bowiem z bezspornego w tym zakresie stanu faktycznego wynika, że zainteresowany wykonywał w ramach przedmiotowej umowy te same czynności pracownicze na rzecz Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. co w ramach umowy o pracę. Trzeba przy tym zauważyć, że i odwołujący nie kwestionował ustaleń Sądu Okręgowego w tym przedmiocie. Bez znaczenia przy tym pozostaje podnoszona przez apelującego okoliczność, iż K. M. zawierał przedmiotowe umowy z Samodzielnym Publicznym ZOZ Miejsko-Gminnego Ośrodka (...) w M. w ramach prowadzonej prywatnej praktyki lekarskiej bowiem nadal on osobiście wykonywał pracę na rzecz swego pracodawcy tj. Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. pracując na tym samym stanowisku, które wynikało z umowy o pracę, w tym samym miejscu i przy wykorzystaniu tego wyposażenia medycznego oraz przy pomocy personelu medycznego jak w czasie realizacji stosunku pracy. Niesporne było przy tym między stronami, iż taka konstrukcja zawierania umowy z podmiotem trzecim przez zainteresowanego służyć miała umożliwieniu wykonywania przez niego pracy na rzecz swego pracodawcy z pominięciem ograniczeń wynikających z regulacji dotyczących wymiaru czasu pracy lekarzy.

Podsumowując wskazać należy, że zaprezentowane w apelacji zarzuty nie zawierają argumentów odnośnie oceny prawnej mogących stanowić podstawę zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku a podniesione przez apelującego argumenty stanowią polemikę ze stabilną i jednoznaczną wykładnią prawa materialnego, utrwaloną w orzecznictwie sądowym przytoczonym powyżej.

Ponieważ zaskarżony wyrok jest trafny, a wywiedziona apelacja nie zawierała usprawiedliwionych zarzutów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu, stosownie do odpowiedzialności za wynik procesu, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 461).

Przewodnicząca: Sędziowie: